

משיתוף לשותפות בקהילות החברה להגנת הטבע דרכים למעורבות ציבור

פזית שביד- שייט , מנהלת קהילות ופעילות עירונית

pazit@spni.org.il

אם אתה רוצה להגיע מהר, לך לבד אם אתה רוצה להגיע רחוק לך ביחד

17 3

קהילות

קהילות ומלש"ים בחברה להגנת הטבע בערים ובסביבתן
ירושלים, ת"א-מודיעין, חיפה-חדרה, באר שבע ק"ש, מעלות

היעוד שלנו

להגן ולחנך על ערכי טבע ונוף,
שטחים פתוחים ואיכות סביבה,
בעיר ובשטחים הפתוחים
בסביבתה

*בדרך היוצרת שותפות עם ציבור
רחב מהקהילה, שמזדהה
ועושה למען הסביבה*

עקרונות מנחים

- **שיתופי פעולה:** פנים ארגוניים ועם גופים נוספים ממערכת החינוך, מוסדות ציבור, רשות מקומית, ועדי פעולה ומקבלי החלטות
- **שיח מתמיד עם הציבור** גם על מחלוקות ואי הסכמות .
 - **מיקוד** בנושאי ליבת הארגון וקביעת תמהיל ריאלי לנושאי הילה בעיר.
 - **צוות מקצועי** – מעודכן, לומד, מחוייב בעבודת צוות
 - **מגוון כלים לפעולה:** פעילות פרואקטיבית - חינוך, הסברה ראקטיבית- ניהול קמפיין מתנגד להבעת עמדות שנויות במחלוקת.
 - **התנהלות מקיימת** בתפעול השוטף.
 - **שיקוף של אפיקי העשייה בחלה"ט.**
 - **שקיפות** בדרך קבלת ההחלטות ובעשייה וראייה מתכללת.

השותפים שלנו – חשוב עולמי פעל מקומי

- מערכת החינוך- בי"ס, גנים, מורים, תנועות נוער, חוגי סיור
- מקבלי החלטות – רשות מקומית, נבחר ציבור ופקידי העיריה ת מוסדות רשותיים
- ציבור רחב באירועים ובסיורים
- ציבור פעיל ומעורב - ועדי פעולה, קבוצות פעילים מאורגנות, פעילי גינות קהילתיות קבוצות תושבים במרחבים אקולוגיים, ארגוני חברה אזרחית

מעורבות ציבור באתרי טבע ומרחבים ציבוריים פתוחים

שמירה
וטיפוח אתר
טבע עירוני

יצירת חברה
עירונית בריאה
יותר ובניית חוסן
עירוני

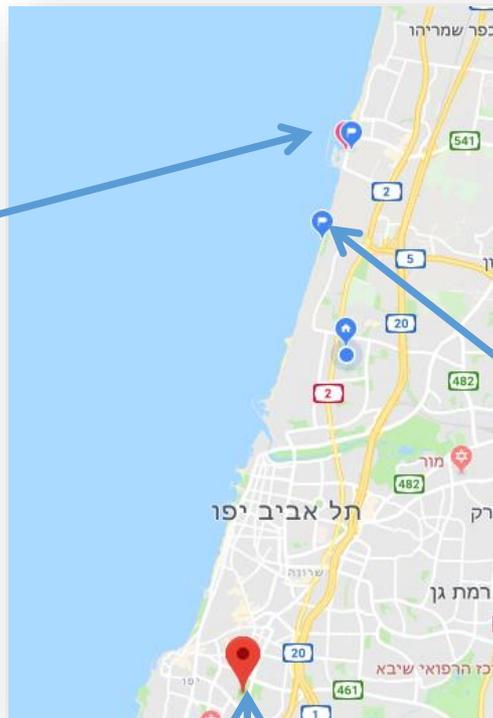
שיתוף פעולה
בין תושבים,
החברה להגנת
הטבע והעירייה

גוש דן - שלושה מודלים לשיחופי פעולה

תל מיכל, הרצליה

רכס הכורכר, צפון ת"א

פארק החורשות, דרום ת"א

הפארק החופי בתכנית 3700 - רכס הכורכר צפון תל אביב

ותיקים בסביבה

תושבים פועלים לשינוי בסביבתם

מודל
הפעלה

החברה להגנת הטבע
שומרים. מתנכים. אוהבים

ג'וינט ישראל | אשל | יחד בעשייה חברתית למען האזקים

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

החברה להגנת הטבע
שומרים. מתנכים. אוהבים

תל מיכל בהרצליה – רכס הכורכר עם קבוצת "ותיקים בסביבה"

תל מיכל – הפרויקט

היעדים:

- העלאת האתר למודעות הציבור
- טיפוח האתר: ניקיון, שמירה, הנגשה
- לימוד ומחקר: העמקת הידע על האתר

הישגים עד כה:

- פריצת והסדרת שבילים
- התקנת שילוט
- אירוע של כ-1,000 תושבים ב- 3.17
- שיתוף פעולה עם העירייה
- שיתוף פעולה עם בתי ספר

תוכניות להמשך:

- שימור האתר בתוכניות בנייה
- הבאת קבוצות תושבים ותלמידים לסטורים

הכנת שילוט גדול על האתר ושילוט המסביר על המצודה הרומית והגת העתיקה

הכנת והתקנת ספסלי עץ לנוחיות המטיילים

זיהוי שבילים, ניקיון, שילוט

ותיקים בסביבה הרצליה – גם בתקשורת

חגיגת טבע פריחה והפתעות בתל מיכל

בקרן משמרים לקרן את האדמה
בהפנינו של טבע, ארכיאולוגיה וספורט מתקדם בתל מיכל
הסמוך למרינה בהרצליה.

בשבת, ו' אדר תשע"ז, 4/3/2017 בין השעות 10:00 - 13:00

במסגרת:
הדרכות < פעילויות לילדים < ליקוט צמחי בר < תצפיות מרהיבות על העיר והמרינה < ההליכה חופשית ומפת השבילים מחולק במקום

שלושה סיורים מודרכים יצאו מתחנת האוטובוס הסמוכה לתחנת השאיבה, שד' אבא אבן מול החניון בשעות 10:00, 10:30 ו-11:30

הכניסה לתל מיכל - תמורת כרטיס אבדור דרום (הכניסה מרחוב גינתים) ומעבר החציה ליד הרמזור, תחנן המרינה ברובח השונת ליד מעגל התמונה.

במסד איור סוער ניתן להתעדכן במוקד 106

106 מוקד ייעוץ, 24 שעות בשבוע
www.hanetiv.com.il
1804 אולקן 2511000 חירום

תמונות: סמירן סמירן, מקום

יזומה חדשה של תושבים בהרצליה: להגן ולטפח את תל מיכל

המיום הוא תוצר נוסף של קורס בנושא קיימות וסביבה שעריית הרצליה ערכה לבני הגיל השלישי

מי שמגיע בימים האחרונים לתל מיכל יכול להתרשם מהשינוי הגדול שחל בו. זאת לאחר שקבוצת מתנדבים הגיעו ביום המשי למקום וערכו בו פעולות ניקיון ובשבת קיימו סיור לתושבי הרצליה להיכרות עם הארכיאולוגיה והאקולוגיה של התל. הפעילות הזו היא התחלתו של מיום חדש שקבוצת המתנדבים לקחה על עצמה בעקבות קורס בנושא קיימות וסביבה 'ותיקים בסביבה', שעריית הרצליה ערכה לבני הגיל השלישי ביוזם ובמימון המשרד להגנת הסביבה וג'וינט ישראל-אש"ל.

הצוות שבחר לטפח בתל מיכל לא סתפק בפעילות שהייתה רכה לו למטרה להביא את האתר לידיעת הציבור. לשם כך הוא פועל לפיתוח שבילים, הגשת מידע, פיתוח הצטרפות, סימור הצמחייה, שילוב אחרי שבילי ישראל, והלחאת החכמות וערויות במקום לידיעת התושבים.

תמונות: סמירן סמירן, מקום

מגינים על תל מיכל

מתנדבים מהרצליה שסיימו קורס קיימות וסביבה לבני הגיל השלישי, לקחו על עצמם לנקות ולטפח את תל מיכל - אתר ארכיאולוגי המהווה בית גידול לצמחים נדירים ולבעלי חיים

תמונות: סמירן סמירן, מקום

שומרים על התל

קבוצת ותיקים מהרצליה החלה לפעול בהתנדבות להגשת אתר 'תל מיכל', הסמוך למרינה • הם סימנו במקום שבילי חסיכה, הציבו שלטי הסברה וקיימו בשבת הבאה הפינוג לציבור • 'אנו מקווים כי למרות הבנייה המסיבית, ערכי הטבע יישמרו', הם אומרים

חנית באל-הקוני

קבוצה של תושבים ותיקים, בני שישים ומעלה, החלה לפעול להגשת אתר 'תל מיכל', מקום טבע וסביבה החלו לפעול להגשת אתר תל מיכל, המסוכה למרינה בהרצליה. 'חברנו לפתח את המרעה ולהגיש את תל מיכל, כדי שאנשים יגיעו וייהנו ממנו, כי זו מושג א' אחר של טבע עירוני קרוב לבית, באמצע עיר, עם המון הפתעות, ויש וזה להכיר אותו', אמרת שלומית לישישי, מנבולי הקבוצה.

הקבוצה נולדה במסגרת קורס ייחודי שה' תקים בחסות העירייה, ששרי ממשלה וארגון ג'וינט, חברי הקבוצה עמלים על הגשת האתר לציבור תורח ושרחוק המקום על ערכי הטבע הרבים שבו. 'יצבענו ער כה העו פעילות בשבת', מסביר אריה פלד, פעיל בקבוצה. 'הבנו שיש להגיש את האתר לציבור ולתושבי הרצליה, שמתחילים להגיע אל האתר בשבילי ישראל והלחאת החכמות הערויות שמקום לידיעת התושבים בה משך גם מתוכנן יום שיש עם פעילות עצמה בנושאים מנוגדים בתל לכל הנילואה'.

לחייסר על ידי רשות העתיקות, בכות המ' צורה שקיימת בו ובלטת לעין. פלד מסביר, כי זה שמגיע את חברי הקבוצה הוא החיבור לטבע, והרצון שרור הצעיר יזהה את הטבע ברגליו. 'מאור השבו לי שילדי הרצליה יזהו את החוויה של ללכת בטבע, בפריחה, במקומות האלה שבהם קרובים לבית', הוא אומר.

במסגרת פעילות הקבוצה, עונשית מ' מיכת חיונה העירונית לאיכות הסביבה וההכרה להגנת הטבע, ותיקים נשבת הבאת הפגנת נמקים, בו יוצעו לטכרים סורים פעילויות טבע, ליקוט צמחי בר ועוד. באחרונה נגלתה לאנשי הטבע והמחקר בתל מיכל שלולית חורף נמתרת, וזו נה' חייים'.

תמונות: סמירן סמירן, מקום

אירית גרינברג

גונת, כמו גם ארנבות, שועלים, ומכונן וחולים למיניהם עונות מיוחדים. הפעילות בתל היא התחלתו של מיום חדש שקבוצת המתנדבים לקחה על עצמה, בעקבות קורס בנושא קיימות וסביבה 'ותיקים בסביבה', שעריית הרצליה ערכה לבני הגיל השלישי, ביוזם ובמימון המשרד להגנת הסביבה וג'וינט ישראל-אש"ל. במסגרת הקורס, קיבלו המשתתפים הדרכה וכלים כיצד לא רק לרעוע על הט' ביבה באופן תיאורטי, אלא גם כיצד לפעול על מנת לשנות ולהשפיע עליה שר מול המרינה. ערי נסחר בנוש שם על ידי של משתתפים את המבצע לשילוב בפארק הרצליה ליד קפה תפוח חורשת עצי מ' עם נבל, גיתות להכנת יין, כמשיגים להכנת כדים, וגם בית כפרות.

באתר נמצאו כל חרס מוטאה העשירית והשישית לפנה"ס, והנחשפה בת גרנדלה לזריחת ענבים. רוב הממצאים נמצאים במחצתי רשות העתיקות או בקורים עמוק, אבל את הגיתות ניתן עוד לראות ולהתרשם מוחצות הענפה שהייתה כעבר. תל מיכל הוא לא רק אתר ארכיאולוגי, אלא שש פתח טבעי, האוצר בחובו עושר של מיני צמחים ויוזמים למישר החוף, חלקם סכנת הכחדה, ביניהם חורצית הד' -

תמונות: סמירן סמירן, מקום

ותיקים בסביבה – 5 השלבים

איך זה עובד?

תוכנית ותיקים בסביבה כוללת חמישה שלבי עבודה:

1. יצירת תשתית הכוללת מינוי רכז לתוכנית, יצירת שיתופי פעולה והקמת ועדת היגוי
2. גיוס פעילים מקרב אוכלוסיית האזרחים הוותיקים, המעוניינים ליצור שינוי סביבתי בקהילה
3. הכשרה של הפעילים בתחילת התוכנית ובמהלכה
4. הנעה לפעולה בעזרת ליווי מקצועי
5. הובלת שינוי בקהילה ע"י הפעילים

המודל המפורט מתאים להפעלת התוכנית ברשות המקומית, והוא מבוסס על מפגשים שבועיים המתקיימים במהלך השנה לקבוצת הפעילים בהובלת רכז מסוגה ובהנחייתו.

פארק החורשות בדרום תל אביב – שלב המחלוקת

פארק החורשות – טבע והיסטוריה

- טבע, היסטוריה, דת, חורשה
- הריאה הירוקה של דרום תל אביב
- 2011: פיתוח (סלילת שבילי אופניים, פיתוח מתקני משחק, נטיעת עצים ושיקום בית באר)
- 2012: סקר טבע עירוני בתל אביב-יפו - "מכלול טבע עירוני"
- 2013: הפארק נחנך ונהנה ממבקרים רבים

פארק החורשות בדרום תל אביב – פארק רובעי

שתי קבוצות פעילים יריבות

פארק החורשות: בנייה על שטח הפארק בניגוד לתוכנית המתאר

- 2015: העירייה מתכננת לבנות על שטח הפארק – פיצוי לתושבים שבתיהם נפגעו
- בתים נהרסו – תושבים מחכים לפיצוי ופתרון
- מאבק לשימור הפארק
- קהילת תל אביב-יפו והסביבה של החלה"ט מציעה אלטרנטיבה תכנונית
- "שמירה על עצים באה לפני שמירה על בני אדם?"
- שינוי ייעוד בתמ"מ ובתכנית המתאר המקומית ייקח זמן רב

פארק החורשות: המפנה - שיתוף פעולה חברתי-סביבתי

- 2016: שינוי! מפגש החברה להגנת הטבע - דיירי הבתים שנפגעו - ו"תושבים למען הפארק"
- ב-28 ביוני 2017: הוועדה המקומית החליטה לקדם תכנית חדשה

- תובנה : מאבק לשמירת טבע עירוני תורם לעיתים לחיזוק שכבות מוחלשות ולחיזוק הקשר בין אוכלוסיות מרקע שונה.

עמק הצבאים בירושלים

היכן העמק נמצא

ערכי טבע בעמק

מה הסיפור ?

2001 הפקדת תכנית
מס' 4967

התכנית מייעדת
את שטח העמק
למגורים, מסחר, תעשייה
ושטחי ציבור

צמצום השטח
הציבורי הפתוח
ל- 84 דונם בלבד

תושבים מהשכונות נלחמים למען העמק

עמק הצבאים - ועד הפעולה

תודה מצוות התכנון של ועד הפעולה - עמק הצבאים

ביצוע מצלת:

גי'א שחר

תצלומים:

עמיר בלבן

טל פרי

אורנה צמח

רו' עפרון

עריכת תוכן:

הילי אגין

רו' עפרון

מיפוי ממוחשב:

ניצה לרנר

• תושבים בשכונות קטמונים, גבעת מרדכי, רסקו, ניות

ומשכונות נוספות בירושלים

• תלמידים ומורים בב"ס קשת ואלונים

• החברה להגנת הטבע

• במקום – מתכננים למען זכויות תכנון

• מהפך

• מעיין החינוך הדמוקרטי

• סיגור קהילתי

• הקשת הדמוקרטית המזרחית

• אדם טבע ודין

• שתי"ל - הקואליציה לשיתוף הציבור בתכנון

• ירושלים בת-קיימא

• מגמה ירוקה

• אנונימוס

• נוח - ארגון הגג של הארגונים לזכויות בעלי חיים

ספטמבר 2004

קהילה חיה ותוססת

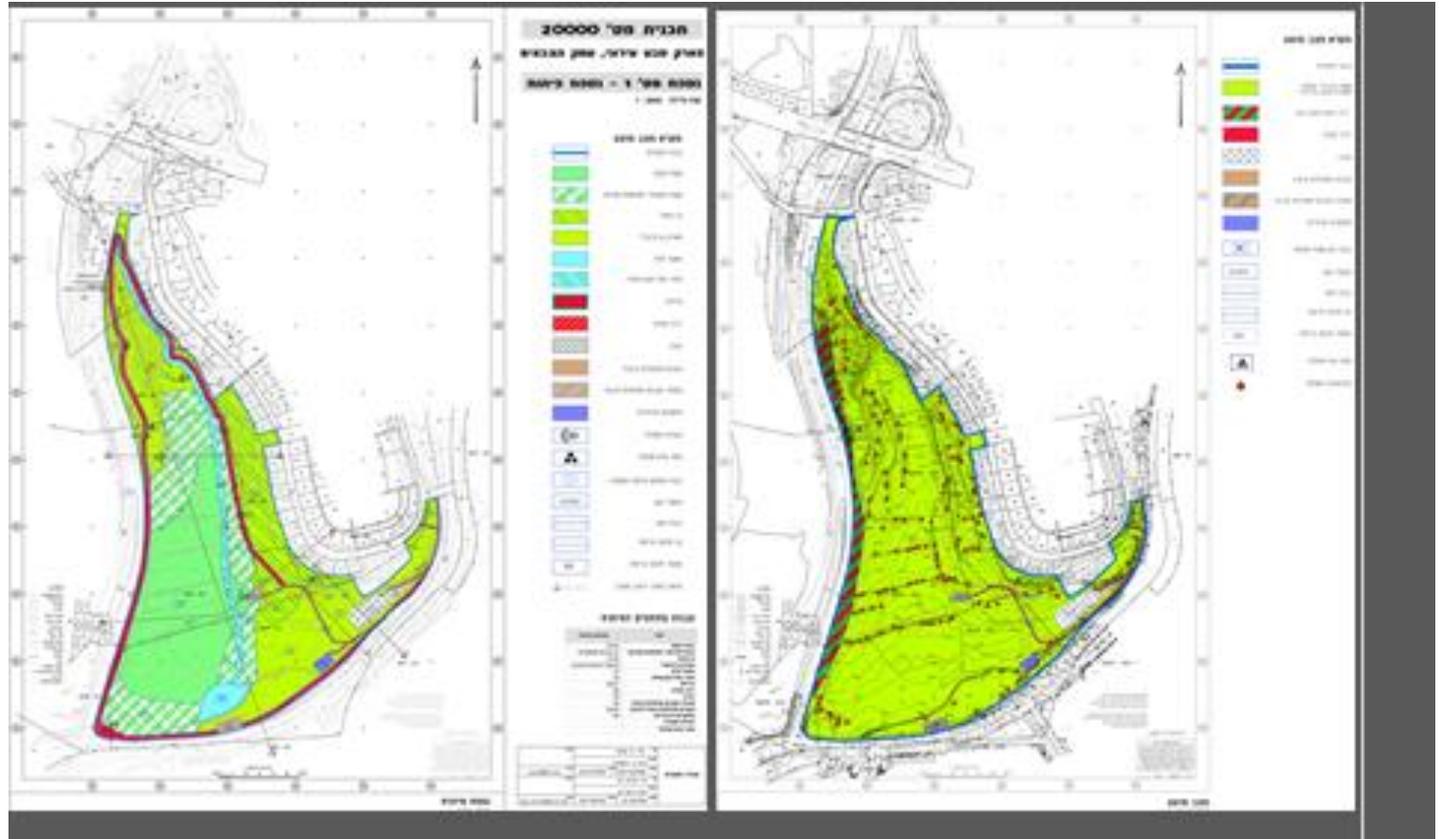
בתי הספר והילדים

לומדים ומתכננים פארק

התוכנית הנבחרת

מיוזמה תכנונית למעש עירוני

B אהבאכרה A

תוכנית אב לעמק הצבאים

שיתוף הציבור בתהליך התכנון
והתווית מסגרת לתכנון מפורט

ועד הפעולה למען עמק הצבאים

גיוס שותפים נוספים בהקמת הפארק

ועד הפעולה למען עמק הצבאים

החברה להגנת הטבע

שלום עם הסביבה

המשרד להגנת הסביבה
وزارة حماية البيئة
Ministry of Environmental Protection

פארק עמק הצבאים Gazelle Valley Park منتزه سهل الغزلان

פארק עמק הצבאים הינו אתר הטבע העירוני קהילתי הגדול בירושלים. הפארק הוקם כמטרה לשמור על אתר טבע ייחודי בעיר לרווחת הציבור. הפארק חוכן ומוקם כשיחוף הציבור ע"י עיריית ירושלים. בעמק שרד עדר צבאים קטן. חלק מאוכלוסיית צבאים גדולה ששגשגה בהרי ירושלים. אנא שימרו על העמק. נתקלם במפגע. דווחו למוקד העירוני 106 כברכת טיול נעים

The Gazelle Valley Park is the largest community urban wildlife site in Jerusalem.
The Park was established by the City of Jerusalem in cooperation with the citizens of the area, in order to protect this unique natural open space for the residents of the city.
A small herd of gazelles survives in the valley, a remnant of the large population of gazelles that once flourished in the Jerusalem hills. Please help us protect the Valley.
If you see any problems, please call the City at 106
Have a pleasant visit.

سهل الغزلان هو الموقع الأكبر للطبيعة المدنية-الجمهورية في القدس. أقيم المنتزه بهدف الحفاظ على موقع طبيعة مميز في المدينة لخدمة رفاة الجمهور. تم تخطيط المنتزه وبناءه على يد بلدية القدس، بالتعاون مع الجمهور. لكن قطيع غزلان صغير فقط قد نجأ ولا يزال حيًا حتى الآن. وهو ليس إلا جزءًا من مجموعة غزلان كبيرة ازدهرت في الماضي في جبال القدس.
الرجاء المحافظة على الشهل. إن وجدتم تخريبًا، أبلغوا للمركز المدني 106
زفة ممتعة

הדרך הארוכה להגשמה

פארק
עמק
הצבאים

ועדת עבודה

6.3.12

החברה להגנת הטבע
שומרים. מחנכים. אוהבים

החברה להגנת הטבע
ירושלים והסביבה

נשות נחל ונימוז
"שורק-לכיש"

Б ЕпсАγAкA H A

העמק הוא חלום

הדמיות וחתכים

הדמיות וחתכים

מבט מדרום לצפון

מבט לנן ציבורי

- ה ז מ נ ה -

פתיחה חגיגית של עמק הצבאים

במעמד ראש העיר ירושלים, ניר ברקת

יום שני, י' בניסן 30.3.15 | בין השעות 16:00-18:30

בתוכנית:

טקס פתיחת עמק הצבאים
הפנינג חגיגי של מוסיקה, סיורים ויצירה

נפגש בטמק!

חניה: במגרש אגד (צומת פת), חניית בית הנוער העברי, חניית הגן הבוטני, ג. מרדכי, חניון מכון לב. מומלץ להגיע בתחבורה ציבורית!

מה למדנו

”לערים יש דבר מה משמעותי להציע לכולם רק כאשר הן נעשות על ידי כולם”

ג'יין ג'ייקובס , ”מותן וחייהן של ערים אמריקאיות גדולות”, 1961

